

К. Ю. Подирак

студ. I курсу магістратури

спеціальність «Економіка»

Науковий керівник: к.е.н., доц. І. А. Ломачинська

ОЦІНКА ВПЛИВУ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Ключовою умовою сталого економічного розвитку будь-якої країни є забезпечення стабільної діяльності банківської системи. Прозорість та прогнозованість розвитку банківської системи дозволяють збільшувати передбачуваність її діяльності для інвесторів та підвищувати привабливість для інших економічних суб'єктів [1].

Сучасні банківські установи відіграють роль носіїв та організаторів грошово-кредитних відносин, забезпечують стабільність національної економіки, визначають параметри фінансової системи. Ефективність банківської системи невіддільна від якості кредитних операцій. Тому питання, пов'язані з розвитком банківського кредитування, мають важливе прикладне значення та вимагають поглибленого дослідження.

Відзначимо, що позитивна роль банківського кредиту розкривається за такими напрямками, як вплив на динаміку та структуру економічної діяльності в країні, сприяння розвитку діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, підвищення платоспроможності населення і рівня задоволення його потреб, скорочення витрат обігу й ін.

Огляд існуючих досліджень дозволяє узагальнити, що банківське кредитування здійснює найсуттєвіший вплив на динаміку ВВП, обсяг виробництва і реалізації товарів та послуг, індекс споживчих цін, курс національної валюти, тощо. У порівнянні із впливом, що здійснюють інші небанківські суб'єкти фінансового посередництва, банківське кредитування в Україні однозначно суттєво переважає за всіма аспектами.

Аналізуючи основні показники розвитку банківського ринку України в 2005-2018 рр. [2], можна визначити, що до 2014 р. динаміка обсягів наданих банками кредитів мала фактично лінійний зв'язок із номінальним ВВП. Далі спостерігається випереджаюче зростання ВВП у порівнянні з обсягом виданих кредитів. Втім це можна пояснити невизначеністю і кризовими явищами в національній економіці.

Для аналізу впливу банківського кредитування на розвиток національної економіки України в період 2005-2018 рр. побудуємо багатофакторну регресійну модель залежності ВВП (Y), як основного макроекономічного показника, від кредитів за групами позичальнів: X1 – кредити нефінансовим корпораціям; X2 – кредити домашнім господарствам; X3 – кредити фінансовим корпораціям; X4 – кредити державі.

За результатами розрахунків не виявлено значимого зв'язку між Y та X3 і X4. Отже з моделі ці фактори були вилучені. Відповідно отримано рівняння:

$$Y = 1,09445 X1 - 0,462585 X2 \quad (1)$$

Модель є значимою. R-square 0,94, F(2,10) 86,23, VIF 2,675.

Модель демонструє, що кредити, надані нефінансовим корпораціям, позитивно впливають на динаміку ВВП, що є логічним. Кредити домашнім господарствам негативно впливають на динаміку ВВП. Це можна пояснити тим, що більша їх частка використовується на купівлю побутової техніки, автомобілів, меблів, різного роду девайсів, які є переважно імпортними, а отже не сприяють розвитку національної економіки, а навпаки стимулюють споживання імпортних товарів та послуг. Окрім того, така ситуація призводить до здешевлення національної валюти, що також негативно впливає на динаміку та структуру національної економіки України.

Отже, можна відзначити, що кредитування однозначно має важливе соціально-економічне значення, а комерційні банки, забезпечуючи пропозицію кредиту, виконують важливу функцію в економіці та суспільстві загалом. Ключовою передумовою подолання кризових явищ в економіці та банківській системі має стати удосконалення кредитного процесу, зокрема шляхом переорієнтування кредитів від короткострокових спекулятивних операцій до кредитування операцій реального сектору економіки, пов'язаних зі зростанням доданої вартості національної економіки, забезпеченням конкурентоспроможності національних виробників й т.п. Важливим при цьому є зниження вартості кредитних ресурсів, що потребує подальшу реструктуризацію банківської системи, виважену монетарну та регуляторну політику НБУ, соціально-політичну та фінансово-економічну стабільність. Загалом питання відновлення кредитування є ключовим завданням в Україні на подальші роки.

Список використаної літератури

1. Манжос С. Б., Воловик И. В. Роль банківського кредитування у стимулюванні процесів економічного зростання в Україні. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2016. № 1(12). С. 180–187.
2. Показники банківської системи. Офіційний сайт Національного банку України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593 (дата звернення: 25.03.2019).